

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 521/2023-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Milošom Chrenkom, advokátom, Hlavná 11/25, Trnava, proti postupu Okresného súdu Bratislava II (teraz Mestský súd Bratislava III) v konaní vedenom pod sp. zn. 42Cb/226/2014 (teraz B2-42Cb/226/2014) takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 42Cb/226/2014 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava III **prikazuje** v konaní sp. zn. B2-42Cb/226/2014 konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadost'učinenie **4 000 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava III **povinný** vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **410,92 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 6. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Okresného súdu Bratislava II [teraz Mestský súd Bratislava III (ďalej aj „okresný súd“ alebo „mestský súd“)] v konaní vedenom pod sp. zn. 42Cb/226/2014 (teraz sp. zn. B2-42Cb/226/2014). Navrhuje v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietahov a domáha sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 4 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

1.1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 521/2023-13 zo 4. októbra 2023 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o neprimeranej a ústavnoprávne nekonformnej dĺžke napadnutého konania vrátane nesústredeného postupu okresného súdu. Sťažovateľ v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalobcu; žalobou podanou 4. decembra 2014 sa proti žalovanému domáha splnenia povinnosti odstrániť vady tovaru (rýpadla – nakladača značky JCB, model 1CX-EC), a to dodaním náhradného tovaru.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že konanie vo veci samej (ku dňu podaniu ústavnej sťažnosti, pozn.) trvalo 7 rokov a 10 mesiacov bez toho, aby bolo právoplatne skončené. Sťažovateľ uviedol, že okresný súd určil prvý termín pojednávania na 8. december 2015, teda tak, že sa malo konať po uplynutí viac ako jedného roka od podania žaloby. Uvedené pojednávanie malo byť bez určenia nového termínu pojednávania zrušené a nové pojednávanie bolo okresným súdom nariadené na 5. máj 2016. V nasledujúcom období okresný súd nariadil pojednávania priebežne; pojednávania sa konali 15. novembra 2016, 6. apríla 2017, 3. októbra 2017 a 18. januára 2018. Na pojednávaní uskutočnenom 18. januára 2018 vyhlásil rozsudok, pričom rozhodol tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. Proti rozsudku okresného súdu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 31. októbra 2019 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Okresný súd po zrušení rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie a rozhodnutie určil nový termín pojednávania na 16. marec 2020. Tento termín bol zrušený. Okresný súd nariadil nový termín pojednávania, pričom aj tento novourčený termín pojednávania bol súdom zrušený. Napokon sa pojednávania uskutočnili 16. júna 2020 a 24. septembra 2020. Ďalší termín pojednávania nariadený na 16. november 2020 bol okresným súdom zrušený bez určenia nového termínu pojednávania. Pojednávanie bolo následne nariadené na 27. september 2021. Toto pojednávanie bolo zároveň posledným pojednávaním uskutočneným v napadnutom konaní pred podaním ústavnej sťažnosti. Po pojednávaní 27. septembra 2021 síce okresný súd nariadil ďalší termín na 5. máj 2022, avšak pojednávanie sa neuskutočnilo na žiadosť žalobcu z dôvodu nemožnosti zabezpečiť účasť svedka. Do dňa podania ústavnej sťažnosti (6. októbra 2022, pozn.) nový termín pojednávania určený nebol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta v postupe okresného súdu v napadnutom konaní najmä jeho nečinnosť a poukazuje na skutočnosť, že konanie (od podania žaloby do podania ústavnej sťažnosti, pozn.) trvá viac ako 7 rokov a 10 mesiacov bez toho, aby bolo konanie právoplatne skončené. Poukazuje

na okresným súdom nerešpektovanú povinnosť konať čo najrýchlejšie, hospodárne a bez zbytočných prieťahov. Okresný súd svojou nečinnosťou upiera sťažovateľovi jeho základné práva.

6. Sťažovateľ konštatuje, že konanie sa vyznačuje prieťahmi ako celok. Poukazuje na prvé obdobie nečinnosti okresného súdu, a to od podania žaloby 4. decembra 2014 do konania prvého pojednávania 5. mája 2016, ktoré aj so zohľadnením písomnej časti konania považuje za prieťahové. Okresnému súdu vytýka opakované rušenie termínov pojednávania, v dôsledku čoho malo (primárne, pozn.) dochádzať k predlžovaniu napadnutého konania. Zdôrazňuje, že posledné pojednávanie pred podaním ústavnej sťažnosti bolo uskutočnené 27. septembra 2021, pričom upozorňuje na to, že okresný súd pojednávanie len otvoril, a to bez prejednanía veci. Dodáva, že v priebehu napadnutého konania opakovane došlo k zmene zákonného sudcu.

7. Uvažujúc o právnej a faktickej zložitosti veci, sťažovateľ udáva, že zo skutkového hľadiska vec nie je zložitá, a to aj napriek tomu, že bolo vykonaných viacero dôkazov. Ako dôvod ovplyvňujúci dĺžku trvania konania identifikuje opakované rušenie termínov pojednávania a dlhé intervaly medzi jednotlivými pojednávania vrátane ich neefektívnosti.

8. Vlastné správanie v napadnutom konaní sťažovateľ hodnotí ako nespôsobujúce prieťahy. Síce žiadal o odročenie pojednávania nariadeného na 5. máj 2022, avšak výlučne z dôvodov procesnej ekonomie a hospodárnosti konania (na pojednávani mal byť vypočutý svedok, ktorý sa pojednávania zúčastniť nemohol, pozn.). K dĺžke konania nijako neprispel ani žalovaný, pretože sa pojednávani riadne zúčastňoval, o odročenia nežiadal a ani iným spôsobom neprispel k predlžovaniu konania.

9. Sťažovateľ poukazuje na to, že cieľom podania ústavnej sťažnosti je odstránenie stavu právnej neistoty, ktorý môže byť dosiahnutý až právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej.

III.

Vyjadrenie mestského súdu, replika sťažovateľa a prehľad procesných úkonov

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

10. Mestský súd vo svojom vyjadrení sp.zn. Spr/573/2023 doručenom ústavnému súdu 20. novembra 2023 po zhrnutí priebehu napadnutého konania uviedol, že na celkovú dĺžku konania malo vplyv aj správanie sporových strán, ktoré spočiatku prejavili ochotu viesť mimosúdne rokovania. Rovnako uviedol, že dĺžku konania ovplyvnilo aj odvolacie konanie; v období od 18. júla 2018 do 31. októbra 2019 sa spis nachádzal na odvolacom súde. Poukázal aj na objektívne okolnosti v podobe pandémie COVID-19 a potrebu prerozdelenia spisov novým zákonným sudcom. Plynulý postup vo veci podľa neho znemožňuje aj skutočnosť, že mestský súd je jedným z najviac zaťažovaných súdov v rámci Slovenskej republiky, o čom svedčí aj rozhodovacia činnosť ústavného súdu. Napokon poukázal na to, že sťažovateľ sa v napadnutom konaní nijako neusiloval o odstránenie stavu nečinnosti prostredníctvom dopytov, urgencií či sťažností na prieťahy predsedovi súdu.

III.2. Replika sťažovateľa:

11. Výzvou na vyjadrenie (repliku) č. k. I. ÚS 521/2023-22 z 22. novembra 2023 ústavný súd vyzval sťažovateľa na podanie repliky k vyjadreniu mestského súdu. Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu nereagoval.

III.3. Prehľad procesných úkonov:

12. Ústavný súd z obsahu vyjadrenia mestského súdu a predloženého súdneho spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie zistil, že konanie začalo na základe žaloby doručenej 8. decembra 2014. Sťažovateľ zaplatil súdny poplatok 14. januára 2015 a žaloba bola doručená žalovanému na vyjadrenie. Žalovaný sa vyjadril podaním doručeným súdu 4. marca 2015. Prvé pojednávanie sa malo uskutočniť 8. decembra 2015. Pojednávanie bolo odročené z dôvodov na strane sudkyne a ďalší termín pojednávania bol určený na 5. máj 2016. Sporové strany prejavili záujem viesť mimosúdne rokovania, a preto súd určil ďalší termín pojednávania na 15. november 2016, kde súd vykonal výsluch sporových strán a pojednávanie odročil na 6. apríl 2017 na účel výsluchu svedka. Vyjadrením zo 14. decembra 2016 sťažovateľ doplnil dôkazy a predložil stanovisko k veci. K vyjadreniu sťažovateľa sa vyjadril žalovaný 10. januára 2017. Pojednávanie uskutočnené 6. apríla 2017 okresný súd odročil na 3. október 2017. Vzhľadom na deklarovанú ochotu sporových strán uzatvoriť mimosúdnu dohodu bolo toto pojednávanie odročené na 18. január 2018, na ktorom okresný súd rozsudkom žalobu zamietol. Proti rozsudku podal žalobca odvolanie 16. marca 2018. Po vykonaní úkonov okresným súdom bol spis predložený krajskému súdu 18. júla 2018. Krajský súd rozhodol uznesením č. k. 4Cob/131/2018-118 z 31. októbra 2019 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení spisu bol určený nový termín pojednávania na 18. február 2020, pričom toto pojednávanie bolo odročené na 16. marec 2020 a 14. apríl 2020. Napokon bol aj tento termín pojednávania zrušený z dôvodu pandémie COVID-19. Pojednávanie sa uskutočnilo 16. júna 2020, na ktorom bol vykonaný výsluch sporových strán a následne im bola určená povinnosť predložiť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany do 30. júna 2020. Ďalšie pojednávanie sa uskutočnilo 24. septembra 2020, pričom bolo odročené na 6. november 2020. Pojednávanie nariadené na 6. november 2020 bolo zrušené z dôvodu pandémie COVID-19. Sporové strany doručili okresnému súdu vyjadrenie 2. októbra 2020, sťažovateľ zaslal ďalšie vyjadrenie aj 29. októbra 2020. Po pridelení veci novému zákonnému sudcovi bolo nariadené pojednávanie na 27. september 2021, na ktorom po prejednaní veci súd určil ďalší termín pojednávania na 2. marec 2022. K opätovnej zmene zákonného sudcu došlo 8. decembra 2021, pričom bol určený aj termín pojednávania na 5. máj 2022; pojednávanie bolo zrušené. Nové pojednávanie bolo nariadené na 3. marec 2023. Okresný súd vo veci samej rozhodol rozsudkom z 18. marca 2023 tak, že žalobu zamietol. Proti rozsudku sťažovateľ podal odvolanie. Mestský súd predložil spis na prejednanie v odvolacom konaní krajskému súdu predkladacou správou z 8. septembra 2023. Prípisom z 12. októbra 2023 bola vec krajským súdom vrátená mestskému súdu na účel vydania opravného uznesenia. Opravné uznesenie bolo vydané 23. októbra 2023.

III.4. Ústne pojednávanie:

13. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, so stanoviskami účastníkov konania a s obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

14. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

15. S účinnosťou od 1. júna 2023 nastali viaceré zmeny v organizácii všeobecných súdov, ich príslušnosti a obvodov (tzv. nová súdna mapa). Podľa § 18n ods. 2 písm. c) zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov prechádza od 1. júna 2023 výkon súdnictva v obchodnoprávných veciach z Okresného súdu Bratislava II na Mestský súd Bratislava III.

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K nastoleniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

18. Napadnuté konanie okresného súdu nevykazuje znaky väčšej faktickej či právnej náročnosti. Predmetom konania vo veci samej je posudzovanie nárokov z väd dodaného tovaru. Ústavný súd v danom prípade nezistil zásadnú právnu či skutkovú náročnosť sporu, pričom žiadnu konkrétnu príčinu faktickej či právnej náročnosti nekonštatoval ani mestský súd.

19. Bez vyvedenia negatívnych dôsledkov voči sťažovateľovi, uvažujúc o správaní sťažovateľa v súvislosti s jeho pričinením sa o dĺžku trvania napadnutého konania, ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka konania bola ovplyvnená aj úkonmi na strane strán sporu. V tejto súvislosti poukazuje na sporovými stranami dvakrát deklarovanú snahu o mimosúdne rokovanie, ktorá dopadla neúspešne.

20. Pokiaľ ide o plnenie procesných povinností sťažovateľom, ústavný súd po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu uvádza, že v postupe sťažovateľa nemožno vzhliadať pasivitu, oneskorené plnenie uložených procesných povinností či akékoľvek ďalšie okolnosti, na základe ktorých by bolo možné pričítať dĺžku trvania napadnutého konania na ťarchu sťažovateľa.

21. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu, ústavný súd vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Ústavný súd akcentuje najmä opakujúce sa obdobia nečinnosti medzi jednotlivými úkonmi a niekoľkomesačné obdobia nečinnosti medzi uskutočnením jednotlivých pojednávaní. Takto identifikoval niekoľko období nečinnosti okresného súdu. Prvým obdobím je obdobie po doručení vyjadrenia žalovaného okresnému súdu 4. marca 2015, a to až do nariadenia prvého termínu pojednávania 8. decembra 2015. V tomto období trvajúcim takmer 9 mesiacov súd nevykonával žiaden úkon (s výnimkou doručenia predvolania na pojednávanie, pozn.). Napokon sa pojednávanie určené na 8. december 2015 neuskutočnilo z dôvodov na strane zákonnej sudkyne, pričom sudkyňa nariadila ďalšie pojednávanie na 5. máj 2016. Medzi pôvodne plánovaným pojednávaním a novourčeným termínom pojednávania uplynulo takmer 6 mesiacov. Nečinnosť v konaní okresného súdu možno vzhliadať aj v období od zmeny zákonnej sudkyne 11. januára 2021 až do nariadenia termínu pojednávania, ktoré sa malo uskutočniť 27. septembra 2021, pričom v tomto prípade ide o osem mesiacov trvajúce obdobie nečinnosti. Ďalší termín pojednávania okresný súd určil na 2. marec 2022, teda s odstupom takmer 6 mesiacov. Ústavný súd poukazuje aj na ďalšie obdobie nečinnosti, a to od zrušenia pojednávania na žiadosť sťažovateľa 5. mája 2022 a 3. marca 2023, pričom ide o obdobie osem mesiacov trvajúcej nečinnosti.

22. Ústavný súd zároveň vzhliadol aj v postupe mestského súdu (pred 1. júnom 2023 okresného súdu) čiastočne jeho nesústreďujúcu činnosť, ktorá do istej miery tiež negatívne dopadá na dĺžku trvania napadnutého konania. Táto nesústreďujúca činnosť spočíva v nesprávnom označení právneho zástupcu, v dôsledku čoho bol krajský súd nútený predložený spis vrátiť mestskému súdu na účel úpravy záhlavia správnym označením advokátskej kancelárie.

23. Sumarizujúc všetko uvedené, možno však jednoznačne uzavrieť, že dĺžka napadnutého konania bola negatívne ovplyvnená primárne opakujúcimi sa obdobiami neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, ktoré vo svojom súhrne pokrývajú významnú časť trvania napadnutého konania. Okresný súd jednotlivé úkony nevykonával so žiaducou razanciou. Práve naopak, jednotlivé pojednávania pravidelne nariadil s odstupom šiestich mesiacov, a to aj v prípade, ak musel byť pôvodne určený termín pojednávania zrušený.

24. V nadväznosti na mestským súdom predstretú argumentáciu (o jeho veľkej zaťaženi, ako aj protipandemickými opatreniami a s tým súvisiacou dĺžkou konania, pozn.) ústavný súd poukazuje na to, že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohli len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti

v primeranej lehote (m. m. IV. ÚS 337/2018). V dôsledku mimoriadnej pandemickej situácie túto prekážku iba čiastočne ústavný súd považuje za objektívnu skutočnosť brániacu skončeniu veci (obdobne III. ÚS 187/2020). Aj v tomto čase musia byť chránené základné ľudské práva a slobody a nečinnosť súdu nemôže ohroziť právne záruky sťažovateľa na skoré rozhodnutie.

25. Argument mestského súdu, ktorým namieta nepodanie sťažnosti predsedovi mestského súdu na prietahy, nie je sám osebe dôvodom na nevyhovenie ústavnej sťažnosti, no je možné túto skutočnosť zohľadniť pri úvahe o výške finančného zadosťučinenia (III. ÚS 382/08, III. ÚS 254/09, III. ÚS 494/2021).

26. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že primárne postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

27. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu (teraz mestskému súdu, pozn.) konať bez zbytočných prietahov. Napadnuté konanie je síce v štádiu po podaní odvolania, avšak stále nebolo právoplatne skončené. Mestský súd vydal 26. októbra 2023 opravné uznesenie, ktorým reparoval nesprávnosti v záhlaví rozsudku, proti opravnému uzneseniu je prípustné odvolanie. Až po vyznačení doložiek právoplatnosti na opravnom uznesení bude môcť mestský súd pristúpiť k predloženiu spisu krajskému súdu na rozhodnutie. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo výroku tohto nálezu prikázal mestskému súdu konať bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku nálezu).

28. Pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie finančného zadosťučinenia. Sťažovateľ požadoval priznanie zadosťučinenia vo výške 4 000 eur. V tejto súvislosti poukazoval na stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza počas obdobia takmer ôsmich rokov (v čase podania ústavnej sťažnosti, pozn.).

29. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

30. Ústavný súd vzal do úvahy primárne celkovú doterajšiu dĺžku trvania napadnutého konania (v trvaní už presahujúcom 9 rokov) vrátane skutočnosti, že v tomto období prebehlo konanie na súde prvej inštancie, pričom po zrušení a vrátení veci krajským súdom rozhodoval opätovne

okresný súd, ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu o podanej žalobe opätovne (neprávoplatne, pozn.) rozhodol. Pretože však napadnuté konanie nie je ani viac ako 9 rokov od podania žaloby právoplatne skončené, ústavný súd priznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 4 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

VI. Trovy konania

31. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 410,92 eur (bod 4 výroku nálezu).

32. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,83 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti).

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2024

**Miloš Mad'ar
predseda senátu**